

Wijziging van de Noodwet Kinderbijslag Kleine Zelfstandigen

(Verhoging kinderbijslagen en inkomensgrenzen)

MEMORIE VAN TOELICHTING

No. 15

Evenzeer als de huurverhoging per 1 Januari 1954, de opheffing per die datum van het restant der in 1951 aanvaarde consumptiebeperking, alsmede de sedert 1951 opgetreden onevenredige achterstand in welstand der grotere gezinnen aanleiding zijn geweest maatregelen voor te stellen tot verhoging van de kinderbijslagen krachtens de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden en de Kinderbijslagwet voor rentetrekken, is er naar de mening van de ondergetekenden aanleiding de bedragen van de kinderbijslag krachtens de Noodwet Kinderbijslag Kleine Zelfstandigen te herzien.

De kinderbijslag voor de kleine zelfstandigen bedraagt thans voor het derde kind — dit is het eerste kind, waarvoor recht op deze bijslag bestaat — f 0,28 per dag en voor het vierde kind en volgende kinderen f 0,34 per dag en per kind. Een verhoging van de bijslag voor het derde kind met 5 pct., waarbij een afronding naar boven naar de mening van de ondergetekenden wenselijk is, brengt deze op f 0,30 per dag.

Wat betreft de verhoging van de bijslag voor vierde en volgende kinderen zijn de ondergetekenden van oordeel, dat moet worden voortgegaan met de tot nu toe gevolgde gedragslijn, ingevolge welke de bijslag voor deze kinderen werd gesteld op de helft van het hoogste dagbedrag van de kinderbijslag voor loontrekkenden. Met betrekking tot laatstbedoeld bedrag is voorgesteld dit te brengen op f 0,85, in verband waarmee de kinderbijslag voor vierde en volgende kinderen van de kleine zelfstandigen ware te brengen op f 0,43 per dag. De kosten van deze verhogingen bedragen rond f 927 000 per jaar.

De ondergetekenden hebben gemeend op grond van de volgende overwegingen, naast een verhoging van de bedragen van de kinderbijslag, ook een verhoging van de inkomensgrenzen voor het recht op deze bijslag te moeten voorstellen.

Naar de mening van de ondergetekenden is de verwachting gerechtvaardigd, dat de loonsverhoging en de verhoging van de kinderbijslag voor de loontrekkenden in het algemeen een gunstige invloed zullen hebben op de omzet van de kleine zelfstandigen en derhalve een stijging van hun inkomens zullen veroorzaken, waartegenover dan de gevolgen van de huurverhoging staan. Bij handhaving van de thans geldende inkomensgrenzen zou een zodanige stijging echter tot gevolg hebben, dat de inkomens van een aantal der thans onder de regeling vallende kleine zelfstandigen boven de inkomensgrenzen van deze wet zouden uitgaan. Hierdoor zouden zij niet meer voldoen aan de voor verkrijging van deze bijslag gestelde voorwaarden en zouden zij deze bijslag derhalve moeten derven. Voor weer anderen zou de bijslag eerst van een later kind af, dan thans het geval is, kunnen worden verstrekt.

De ondergetekenden mogen dit met enige voorbeelden verduidelijken.

Voorbeeld 1. Een kleine zelfstandige met drie kinderen heeft een inkomen van f 2750 per jaar. Hij ontvangt thans kinderbijslag voor één kind. Zijn inkomen stijgt b.v. van f 2750 tot f 2840 per jaar. Tegenover de inkomstenvermeerdering van f 90 per jaar staat dan het verlies van de kinderbijslag voor het kind ten bedrage van f 93,60 per jaar (be-

rekend naar het voorgestelde bedrag van f 0,30 per dag). Immers, bij de thans geldende inkomensgrenzen ontvangt de zelfstandige met een inkomen van meer dan f 2800, doch niet meer dan f 3000 per jaar, de bijslag eerst van het vierde kind af.

Voorbeeld 2. Een kleine zelfstandige met vijf kinderen heeft een inkomen van f 2900 per jaar. Hij ontvangt thans kinderbijslag voor het vierde en het vijfde kind. Zijn inkomen stijgt bij voorbeeld van f 2900 tot f 3025 per jaar. Hierdoor zal hij de bijslag voor het vierde kind ten bedrage van f 134,16 (berekend naar het voorgestelde bedrag van f 0,43 per dag) moeten derven, omdat bij de thans bestaande inkomensgrenzen bij een inkomen van meer dan f 3000, doch niet meer dan f 3200, de bijslag eerst ingaat vanaf het vijfde kind. Tegenover een inkomstenvermeerdering van f 125 per jaar staat derhalve derving aan kinderbijslag van f 134,16.

Voor een groot deel van de thans voor kinderbijslag krachtens de onderhavige regeling in aanmerking komende kleine zelfstandigen zou, indien niet tot verhoging van de inkomensgrenzen zou worden overgegaan, een eventuele (bruut-)inkomstenvermeerdering niet alleen teniet worden gedaan door het verlies van de kinderbijslag, doch in verscheidene gevallen zal het verlies van de kinderbijslag de inkomstenvermeerdering overtreffen.

Hier komt dan nog bij, dat ook voor deze kleine zelfstandigen de huurverhoging een stijging van de kosten van levensonderhoud veroorzaakt, waarvoor, indien de inkomensgrenzen niet zouden worden opgetrokken, in het geheel geen compensatie zou worden geboden.

Wanneer voorts nog in ogenschouw wordt genomen, dat ten aanzien van de loontrekkenden zowel de lonen als de kinderbijslagen worden verhoogd, waarbij de loonsverhoging de voorwaarden tot verkrijging van de kinderbijslag op geen enkele wijze beïnvloedt, hetgeen, zoals uit het vorenstaande blijkt, ten opzichte van de kleine zelfstandigen bij een inkomstenvermeerdering, welke niet gepaard gaat met een verhoging van de inkomensgrenzen, wel het geval zou zijn, dan achten de ondergetekenden het redelijk en verantwoord tot verhoging van de inkomensgrenzen voor het recht op kinderbijslag krachtens de onderwerpelijke regeling met f 200 over te gaan.

Zoals uit de hiervóór gegeven toelichting blijkt, heeft de voorgestelde verhoging van de inkomensgrenzen met f 200 de strekking, dat, in het algemeen genomen, dezelfde groep kleine zelfstandigen, welke thans voor kinderbijslag in aanmerking komt, deze bijslag blijft behouden voor hetzelfde aantal kinderen als thans. Dit wil uiteraard niet zeggen, dat niet een zekere stijging van het aantal zelfstandigen en van het kindertal dat voor bijslag in aanmerking komt, zal optreden. Er zullen namelijk kleine zelfstandigen blijken te zijn, die bij de huidige inkomensgrenzen niet onder de regeling vallen en te wier aanzien zich geen inkomstenvermeerdering zal voordoen. De voorgestelde verhoging van de inkomensgrens brengt hen dus ook onder de regeling of doet de bijslag, voor het geval de regeling reeds op hen van toepassing was, van een eerder kind af ingaan.

Dit moge gezien worden als een poging om langs deze weg iets te doen ten bate van de veel besproken „vergeten groepen”.

Wegens het ontbreken van betrouwbare statistische gegevens omtrent de inkomsten van de zelfstandigen is het niet mogelijk een verantwoorde berekening te maken van de aan de verhoging der inkomensgrenzen verbonden kosten. Naar ruwe schatting zullen echter de totale aan dit wetsontwerp verbonden kosten — derhalve inclusief de kosten ad f 927 000, verbonden

aan de verhoging van de kinderbijslagen — een bedrag van 1,5 miljoen gulden 's jaars niet te boven gaan.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken,
A. A. VAN RHIJN.

De Minister van Financiën,
VAN DE KIEFT.